

Regeringen
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Statens bredbandsinfrastruktur som resurs SOU 2016:1

Länsstyrelsen i Jönköpings län lämnar härmed yttrande över rubricerat underlag.

Länsstyrelsen i Jönköpings län väljer att svara på denna remiss trots att länet inte är officiell remissinstans. Länsstyrelsen anser att bredbandsfrågan en viktig strategisk fråga för länets framtida utveckling.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Jönköpings län har inga invändningar mot utredarens förslag. De föreslagna åtgärderna bedöms ge en positiv effekt i länet då det skulle underlätta för aktörer att i ett senare skede bygga accessnät, särskilt i områden med vita fläckar, med kortare gräv- och anslutningssträckor från stam- och mellanortsnät.

Dock föreslås att de statliga aktörerna bör ha en ökad samverkan med de regionala aktörerna. Detta skulle medföra en mer strategisk anläggning av den kanalisation som byggs.

Länsstyrelsen i Jönköpings län anser att ett sätt att främja bredbandsutbyggnaden för Trafikverket är att anlägga kanalisation under väg med tillhörande avlämningspunkter på strategiskt lämpliga platser, när vägar byggs eller underhålls. Det kommer i förlängningen att underlätta och främja den framtida bredbandsutbyggnaden.

Det bör även påpekas att flera viktiga näringar inte har beaktats i konsekvensanalysen, såsom tillverkningsindustri, småföretag och jordbruk. Utredningen utelämnar även att tillgång till bredband förenklar för studier, äldreomsorg och sjukvård.

Utredningens slutsatser och förslag

Länsstyrelsen i Jönköpings län ser många fördelar i förslagen som utredaren beskriver. Länsstyrelsen har i uppdrag att hantera stöd till bredband i Landsbygdsprogrammet (till accessnät) och utifrån det uppdraget bedöms att förslagen om ökad samordning av samförlagd bredbandsinfrastruktur

skulle ge en positiv effekt på flera aktörers möjligheter att bygga accessnät, även utan stöd.

Rubriksättningen nedan är hämtad från remissen.

4. Regeringens styrning av de statliga aktörerna

Länsstyrelsen i Jönköpings län är av uppfattningen att det är positivt att Trafikverket och Affärsverket ska bidra till att regeringens bredbandsmål uppfylls. Erfarenheten är dock att flera av de projekt som fått bidrag eller sökt bidrag för att bygga ut bredband undviker att utnyttja bl.a. Trafikverkets kanalisation eftersom prissättning är så hög att det, även med stöd, blir för dyrt. Det är av vikt att det finns tydliga riktlinjer för prissättningen av uthyrning för kanalisation och svartfiber. Hänsyn bör därför inte enbart tas till liknande uthyrning på marknaden utan även hur prissättningen påverkar anslutningskostnad och pris för slutkunden.

6. Förläggning av bredbandsinfrastruktur för framtida behov

Att anlägga kanalisation vid nybyggnad och reparation av vägar, broar mm samt vid strategiska vägar bedömer Länsstyrelsen i Jönköpings län vara av mycket viktigt för att underlätta den framtida bredbandsutbyggnaden. Det bör dock poängteras att det är av stor vikt att den som anlägger kanalisation även anlägger avlämningspunkterna (ex. brunnar, kopplingskåp eller teknikbodas) på strategiska platser. Om dessa avlämningspunkter anläggs på rätt ställe kommer det att underlätta och främja den framtida bredbandsutbyggnaden. Anläggningen av dessa avlämningspunkter bör förankras regionalt för att säkerställa att dessa hamnar på den plats som gynnar bredbandsutbyggnaden på bästa sätt.

Länsstyrelsen i Jönköpings län är positiv till förslaget att anlägga kanalisation vid cirkulationsplats, järnväg, bro med mera. Länsstyrelsen föreslår dock att utredning även bör inkludera möjligheten för Trafikverket och andra statliga aktörer att anlägga kanalisation under väg och järnväg på strategiskt viktiga platser, samt att avlämningspunkter anläggs på båda sidor av väg, järnväg, bro med mera, på de platser där sådan anläggning kommer att underlätta den framtida utbyggnaden. Att gå under Trafikverkets vägar är mycket kostsamt och de större vägarna skapar då hinder för utbygganden av bredband och av redundans. Anläggningen av kanalisation under väg och avlämningspunkter bör ske i samråd med berörda regionala aktörer för att de ska anläggas på de platser som ger den största nytta på orten.

De regionala bredbandskoordinatorerna har en mycket god bild över länens utbyggnad, behov och utmaningar. Deras kontakter, kunskap och erfarenhet bör användas så att även de regionalt utvecklingsansvariga och kommuner samt kommunala bredbandssamordnare har möjlighet att lämna synpunkter och förslag. Det kommer att ge de statliga aktörerna en bättre överblick över det regionala behovet. Med regionala behov avses inte enbart

invånarnas och företagen behov att tillgång bredband utan även behovet av driftsäkra förbindelser och redundanta förbindelser.

Länsstyrelsen ser mycket positivt på förslaget att anläggning av kanalisation ska göras med en viss överkapacitet. Behovet av bredband ökar ständigt och exponentiellt, det gör att det framtida behovet kommer att vara stort. En överkapacitet i statligt ägda, öppna nät kan även bidra till att öka konkurrensen på marknaden vilket kommer att vara positivt för invånare och företag. Länsstyrelsen vill poängtera att de siffror som remissen utgår ifrån är hämtade från 2011. Efterfrågan på tillgång till bredband har ökat sedan dess, och Länsstyrelsen bedömer att ADSL nedläggningen gör att efterfrågan kommer att öka ytterligare under 2016 och 2017.

7. Sammanbyggnad av nät för ökad robusthet på platser där det inte finns någon marknadsdriven utveckling

Länsstyrelsen i Jönköpings län bedömer att stödmöjligheterna inom Landsbygdsprogrammet idag är begränsade då behovet av bredband i Jönköpings län överskrider de medel som länet blivit tilldelade för bredbandsutbyggnad. Den brist på medel som finns bedöms just nu till 130 miljoner kronor för Jönköpings län. För att fördela de medel som länet fått används flera urvalskriterier (kriterier som ger poäng, en hög poäng ger en mer prioriterad ansökan). Stödet till bredband i Landsbygdsprogrammet prioriterar inte små områden eftersom urvalskriterierna är utformat för att premiera stora områden med hög anslutningsgrad och många anslutningar.

Resultatet av urvalskriterierna blir därmed att stödmedel styrs mot tätortsnära landsbygd, vilket är det område som inte alltid är i störst behov av stöd. Länsstyrelsen bedömer att det istället är glesbygden och områden med färre invånare som är i störst behov av stöd. Det är osannolikt att sådana små områden med ett mindre antal hushåll kan ansluta sig till fiber till en rimlig kostnad. Det saknas ofta intresse från marknaden också att bygga ut på landsbygden. Det finns därför en risk för att en stor del av landsbygden lämnas utanför bredbandsutbyggnaden och därmed även utanför samhället i och med den ökade digitaliseringen.

Vad som ovan angetts om urvalskriteriernas påverkan på stödet gör att risken för vita fläckar ökar. Länsstyrelsen i Jönköpings län bedömer att den sammanbyggda redundans som överbryggar vita fläckar i stam- eller mellanortsnät som utredaren föreslår skulle gynna de som idag hamnar utanför stödmöjligheterna för accessnäten. Detta då grävsträckan skulle minska och därmed minskar även anslutningskostnaderna.

Länsstyrelsen i Jönköpings län vill poängtera att även om de statliga aktörer inte ser behovet av ökad redundans som prioriterat så bör redundans som överbygger vita fläcka prioriteras. Sådan utbyggnad kommer att leda till flera positiva effekter, särskilt om utbyggnaden förblir i statens ägo. Utbygganden kommer att ge en ökad kapacitet på de nya sträckorna, vilket ökar

möjligheten för nya aktörer och fiberföretag att ansluta sig till bredband. Det ger en ökad konkurrens på marknaden och kan även bidra till att skapa nya marknader i områden där marknaden idag inte är intresserad av att bygga bredband. För att anläggningen ska göras i de mest strategiskt fördelaktiga områdena bör de statliga aktörerna samverka med relevanta regionala aktörer. En välplanerad överbyggnad av vita fläckar kommer i förlängningen att skapa stor nytta för de kommuner som berörs genom ökad tillväxt och större tillgång till e-hälsa, utbildning och möjlighet för företagade för kommunens invånare.

Länsstyrelsen i Jönköpings län bedömer att nedläggningen av kopparnätet eller ADSL-nätet kommer att öka efterfrågan på fiber under 2016 och 2017. Dessa områden saknar ofta andra möjligheter att ansluta sig till andra typer av bredband. I dessa områden är mobiltäckningen många gånger dålig vilket gör att invånarnas alternativ är mycket begränsade.

Länsstyrelsen i Jönköpings län anser att det är bra att utredningens konsekvensanalys poängterar vikten av bredband för service- och tjänstenäringarna. Det finns dock fler näringar som är minst lika viktiga att ta hänsyn till. Utredaren nämner inte till exempel företag inom tillverkningsindustrin, småföretagande eller jordbruket. Dessa näringar är mycket viktiga för landsbygden och de har ett stort behov av tillgång till bredband för att kunna driva sin verksamhet. Utredningen tar inte heller hänsyn till andra viktiga sektorer så som exempelvis sjukvård, äldreomsorg och utbildning. En väl utbyggd bredbandsinfrastruktur leder i förlängningen även till större möjligheter för enskilda att delta i högskoleutbildningar i större grad utan att behöva närhet till den fysiska studieorten. Även grundskolan har ett stort behov att ha tillgång till bredband.

I detta ärende har vikarierade landshövding Anneli Wirtén beslutat. Alexandra Henkow och Åslög Kantelius har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Emanuel Schmit deltagit.

Anneli Wirtén
Vikarierande Landshövding

Åslög Kantelius
Handläggare